

گزارش عملکرد اداره خدمات اطلاع رسانی در سال ۱۳۹۲

در سال ۱۳۹۲ نیز همچون سال های گذشته اداره خدمات اطلاع رسانی وظیفه ارائه خدمات به کاربران حضوری و غیر حضوری را بر عهده داشته است. در گزارش ذیل تعداد کاربران حضوری، تعداد مقالات ارائه شده به تفکیک زبان، تعداد کاربران غیرحضوری، کاربران سازمانی و آورده شده است. مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری با گردآوری منابع و مدارک الکترونیکی دسترسی از راه دور را برای کاربران فراهم نموده است. دسترسی به متن کامل مدارک با استفاده از کد کاربری و رمز عبور مورد نیاز امکان پذیر می باشد. دریافت کد کاربری به صورت حضوری و هم به صورت غیر حضوری از طریق ثبت نام در وب سایت مرکز امکان پذیر است. همچنین کاربران می توانند پرداخت های خود را از طریق وب سایت مرکز و با استفاده از کارت های عضو شبکه شتاب انجام دهند. در این صورت هیچ محدودیتی برای کاربران وجود ندارد و به راحتی می توانند مدارک مورد نیاز خود را در هر مکان و زمانی از وب سایت مرکز منطقه ای دریافت نمایند. جامعیت اطلاعات موجود و دقت در سازماندهی و نمایه سازی مدارک موجود ضریب دسترسی به آخرین مدارک تولید شده به زبان فارسی را با اطمینان همراه نموده است. در مقایسه با مراکز موجود در کشور این مرکز برتری خود را به خوبی نشان داده است و اعتمادی روزافزون در پشتیبانی از تحقیقات نسبت به این مرکز وجود دارد.

تأمین مدارک مورد نیاز کاربران در اشکال گوناگون اعم از مقاله مجلات، مقالات کنفرانس ها، پایان نامه های الکترونیکی، کتاب های الکترونیکی، کتاب های چاپی، استانداردها صورت می گیرد. علی رغم تحریم های موجود این مرکز از جمله مراکزی است که دسترسی به مدارک را به صورت گسترده را امکان پذیر می سازد و محققان کشور را مورد حمایت جدی قرار می دهد.

خدمات مختلف مرکز در سال ۱۳۹۲ با خروجی های متفاوت در قالب جدول و نمودارهای زیر ارائه می گردد.

۱- کاربران حضوری اداره خدمات اطلاع رسانی

کاربرانی که حوزه جغرافیایی فارس و به خصوص شهر شیراز قرار دارند ترجیح می دهند برای دریافت اطلاعات خود به صورت حضوری به ساختمان مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری مراجعه نمایند. بخشی از این

افراد جهت آشنایی با محیط جدید مرکز مراجعه می نمایند. و بخشی دیگر چون اولین تجربه برخورد و استفاده آنها از خدمات مرکز منطقه ای است علاقمند هستند از نزدیک با مرکز آشنا شوند. برخی از کاربران نیز جستجوی کارکنان اداره خدمات اطلاع رسانی را جستجوی عمیق و علمی می دانند که خود قادر به انجام چنین کاری نیستند. به هر حال با هر انگیزه و هدفی که کاربران مراجعه نمایند اداره خدمات اطلاع رسانی با سال ها تجربه در پاسخگویی به نیاز کاربران به بهترین وجه ممکن اطلاعات مورد نیاز این افراد را به زبان های مورد نیاز و در قالب مدارک مختلف در اختیارشان می گذارد.

این واقعیت را باید پذیرفت که کارکنان اداره خدمات اطلاع رسانی با تسلطی که طی سال ها در جستجوی اطلاعات دارند می توانند مطالب مناسب تر و جامعتری را از پایگاه های اطلاعاتی بازیابی نمایند. نمی توان منکر توانایی افراد مختلف در بازیابی و دسترسی به اطلاعات شد اما درصد قابل توجهی از افراد قادر به انجام جستجوهای مورد نیاز خود به شکل مناسب نیستند.

کاربران حضوری مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری در فصول مختلف سال تفاوت های زیادی دارد. در ایام سال تحصیلی که دانشجویان مقاطع تحصیلی مختلف به صورت جدی تری درگیر فعالیت های تحصیلی و تحقیقی هستند مراجعات بیشتری به مرکز دارند گرچه در سایر فصول سال نیز کاربران حضوری مراجعات قابل توجهی دارند.

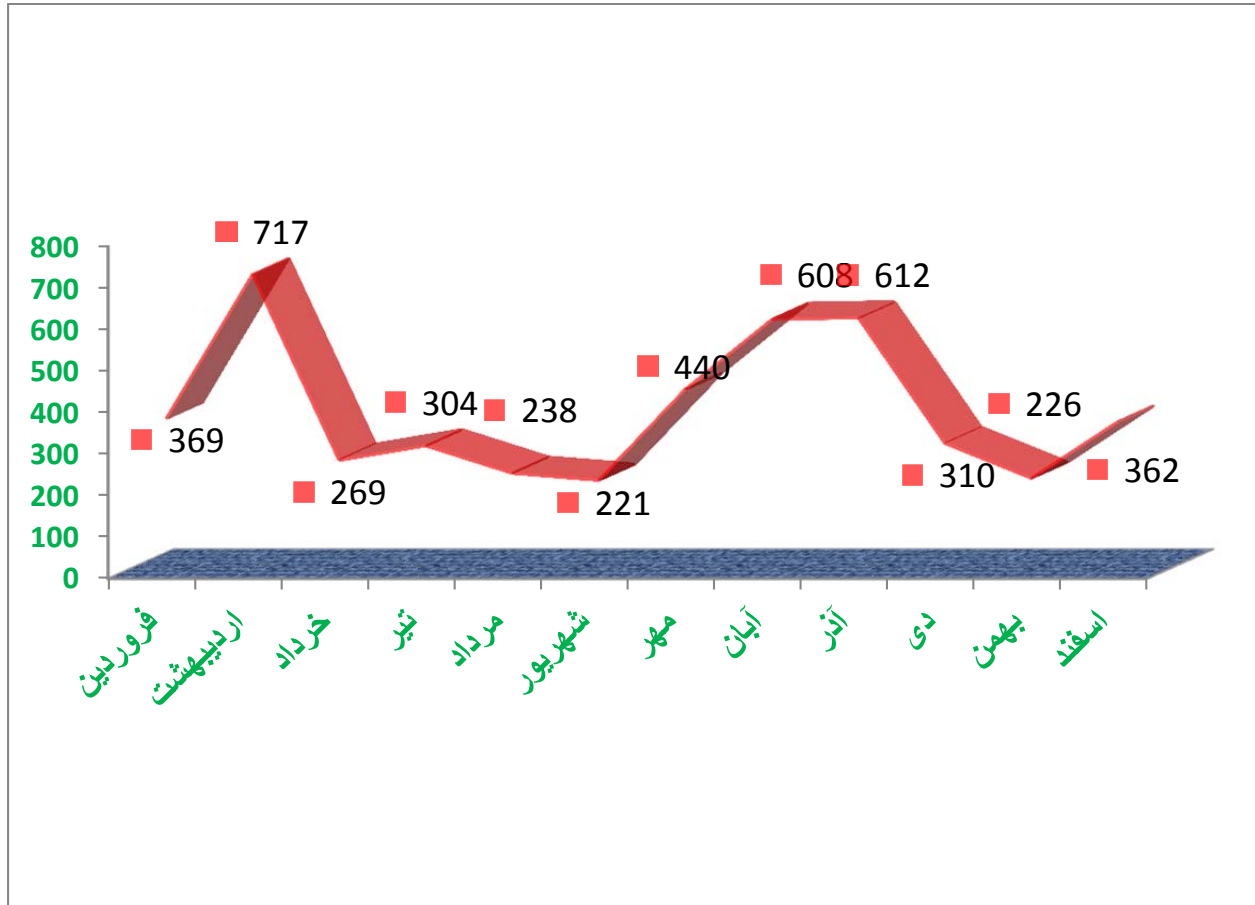
آمار مراجعان حضوری در ماه مختلف سال در جدول زیر آورده شده است:

جدول شماره ۱- آمار تعداد مراجعان حضوری در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲

ردیف	ماه	تعداد مراجعان	درصد
۱	فروردین	۳۶۹	۷/۸۹
۲	ارابهشت	۷۱۷	۱۵/۳۳
۳	خرداد	۲۶۹	۵/۷۵
۴	تیر	۳۰۴	۶/۵
۵	مرداد	۲۳۸	۵/۰۸
۶	شهریور	۲۲۱	۴/۷۲
۷	مهر	۴۴۰	۹/۴۰
۸	آبان	۶۰۸	۱۳
۹	آذر	۶۱۲	۱۳/۰۸
۱۰	دی	۳۱۰	۶/۶۲
۱۱	بهمن	۲۲۶	۴/۸۳
۱۲	اسفند	۳۶۲	۷/۷۴
-		۴۶۷۶	۱۰۰

برای نمایش بهتر اطلاعات نموداری از این ارقام نیز در زیر آورده شده است:

نمودار شماره ۱- آمار مراجعان حضوری در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲

برتری تعداد مراجعان در ماه های اریبهشت، آبان و آذر به وضوح دیده می شود. در ماه هایی مانند خرداد و شهریور و بهمن نیز به دلیل مصادف بودن با امتحانات و تعطیلی بین ترم دانشجویان کمترین میزان مراجعان دیده می شود.

۲- تعداد مقالات فارسی ارائه شده به کاربران حضوری

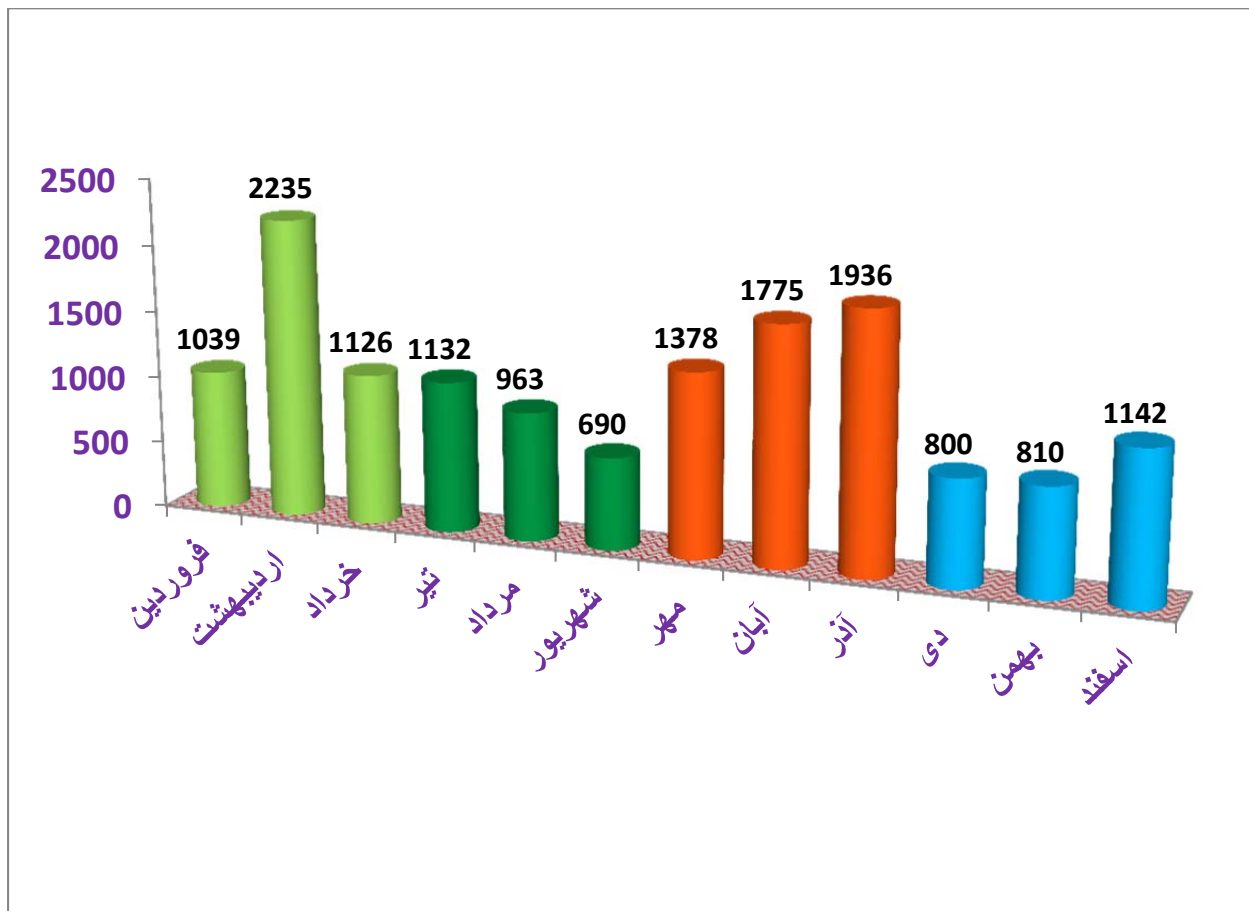
مقالات به دو زبان فارسی و انگلیسی به کاربران حضوری ارائه می گردد. در این بخش تعداد مقالات فارسی تحویل شده نشان داده می شود. .

جدول شماره ۲- تعداد مقالات فارسی ارائه شده به کاربران در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲

ردیف	ماه	تعداد مقالات ارائه شده	درصد
۱	فروردین	۱۰۳۹	۶/۹۱
۲	اردیبهشت	۲۲۳۵	۱۴/۸۷
۳	خرداد	۱۱۲۶	۷/۴۹
۴	تیر	۱۱۳۲	۷/۵۳
۵	مرداد	۹۶۳	۶/۴۰
۶	شهریور	۶۹۰	۴/۵۹
۷	مهر	۱۳۷۸	۹/۱۷
۸	آبان	۱۷۷۵	۱۱/۸۱
۹	آذر	۱۹۳۶	۱۲/۸۸
۱۰	دی	۸۰۰	۵/۳۲
۱۱	بهمن	۸۱۰	۵/۳۹
۱۲	اسفند	۱۱۴۲	۷/۶
		۱۵۰۲۶	۱۰۰

در کل تعداد ۱۵۰۲۶ مقاله فارسی در ماه های مختلف سال به کاربران ارائه شده است. نمودار زیر آمار ارائه شده را واضح تر نشان می دهد:

نمودار شماره ۲- آمار مقالات فارسی ارائه شده به کاربران در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲

در این نمودار نیز برتری تعداد مقالات به ترتیب در ماه های اردیبهشت، آذر و آبان دیده می شود. همسویی در تعداد مراجعه کنندگان و تعداد مقالات ارائه شده در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲ وجود دارد.

۳- مقالات انگلیسی ارائه شده به کاربران

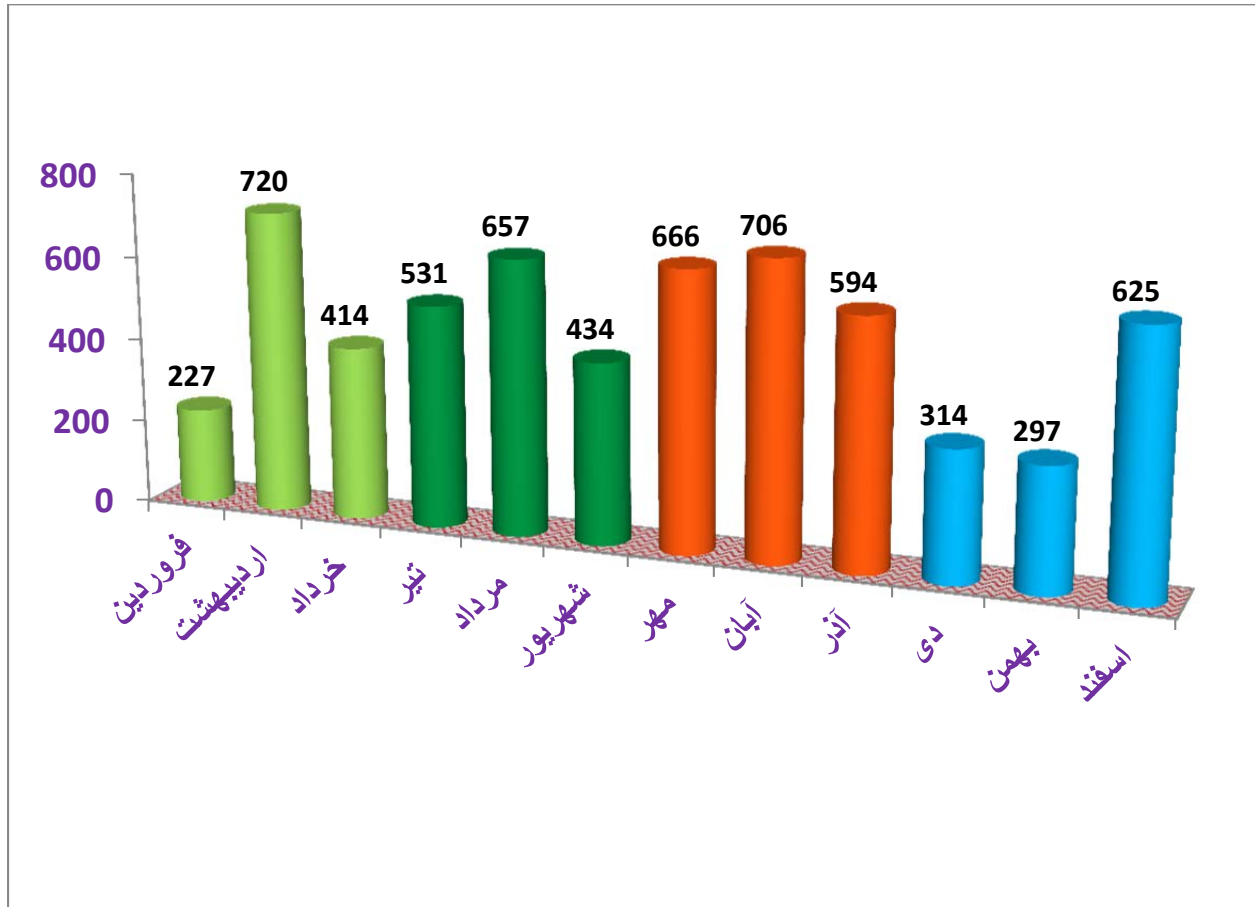
بر اساس درخواست کاربران، بخشی از مدارک ارائه شده به زبان انگلیسی بوده است. مقالات انگلیسی از پایگاه های اطلاعاتی معتبر جستجو و به کاربران تحویل شده است. پایگاه های اطلاعاتی بین المللی همچون science direct, ebSCO, emerald, springer, sage, مورد جستجو قرار گرفته و مدارک به صورت تمام متن از این پایگاه ها دریافت شده است. برخی از این مقالات نیز از پایگاه های آزاد و دسترسی آزاد از طریق موتوهای جستجو بازیابی شده اند.

جدول شماره ۳- مقالات انگلیسی ارائه شده به کاربران در سال ۱۳۹۲

ردیف	ماه	تعداد مقالات ارائه شده	درصد
۱	فروردین	۲۲۷	۳/۶۷
۲	اردیبهشت	۷۲۰	۱۱/۶۴
۳	خرداد	۴۱۴	۶/۶۹
۴	تیر	۵۳۱	۸/۵۸
۵	مرداد	۶۵۷	۱۰/۶۲
۶	شهریور	۴۳۴	۷/۰۱
۷	مهر	۶۶۶	۱۰/۷۶
۸	آبان	۷۰۶	۱۱/۴۱
۹	آذر	۵۹۴	۹/۶۰
۱۰	دی	۳۱۴	۵/۰۷
۱۱	بهمن	۲۹۷	۴/۸۰
۱۲	اسفند	۶۲۵	۱۰/۱۰
	جمع کل	۶۱۸۵	۱۰۰

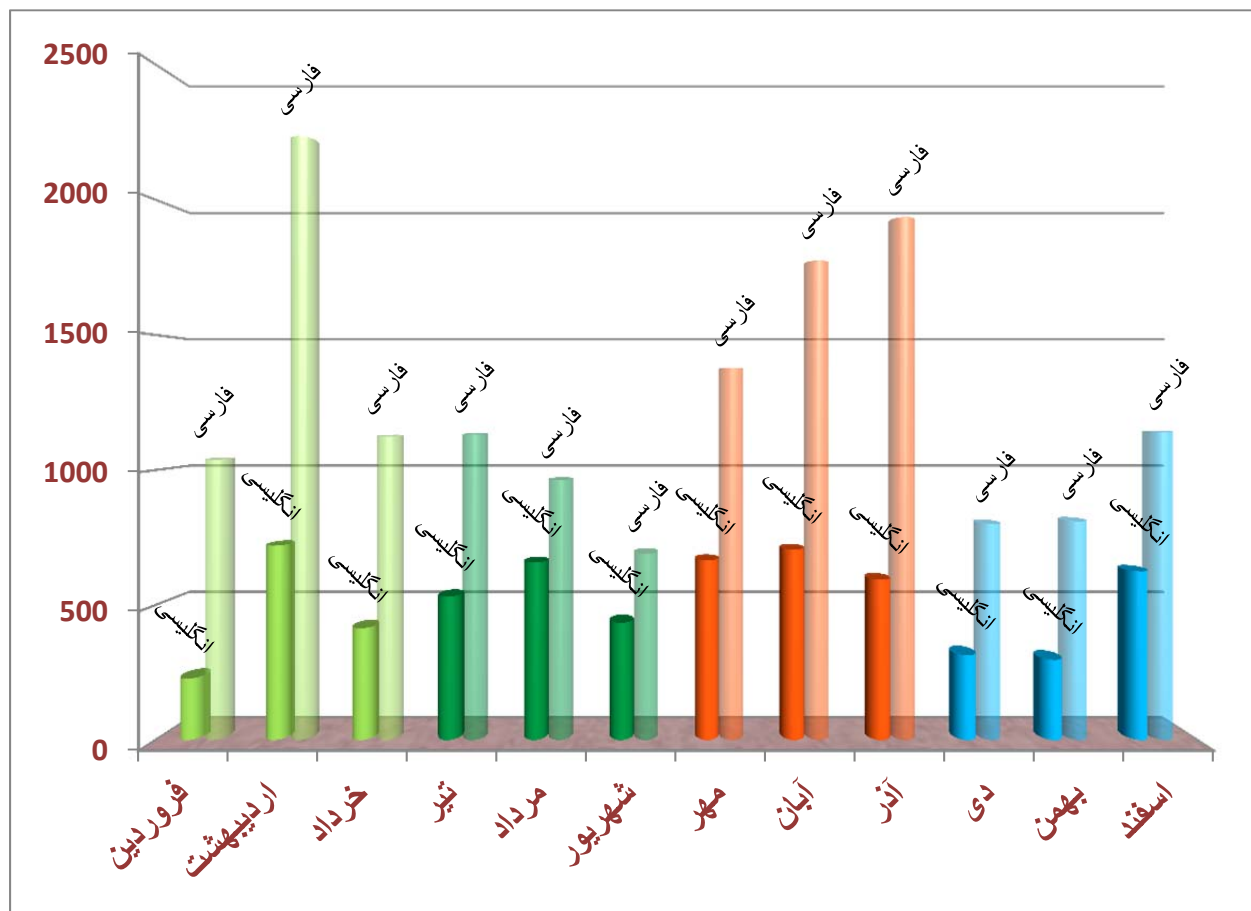
بیشترین میزان استفاده کاربران به ترتیب در ماه های آریبهشت، آبان، مهر، مرداد و اسفند بوده است و کمترین میزان استفاده آنها در فروردین ماه دیده می شود. در کل در سال ۱۳۹۲ تعداد ۶۱۸۵ مقاله انگلیسی در جستجوهای حضوری به کاربران تحویل داده شده است.

نمودار شماره ۳- مقالات انگلیسی ارائه شده به کاربران در سال ۱۳۹۲

برتری ماه اردیبهشت به عنوان پراستفاده ترین ماه سال و فروردین به عنوان کم استفاده ترین ماه سال در کنار یکدیگر در نمودار بالا دیده می شود.

نمودار شماره ۴- مقایسه ارائه مقالات فارسی و انگلیسی در ماه های مختلف سال ۱۳۹۲

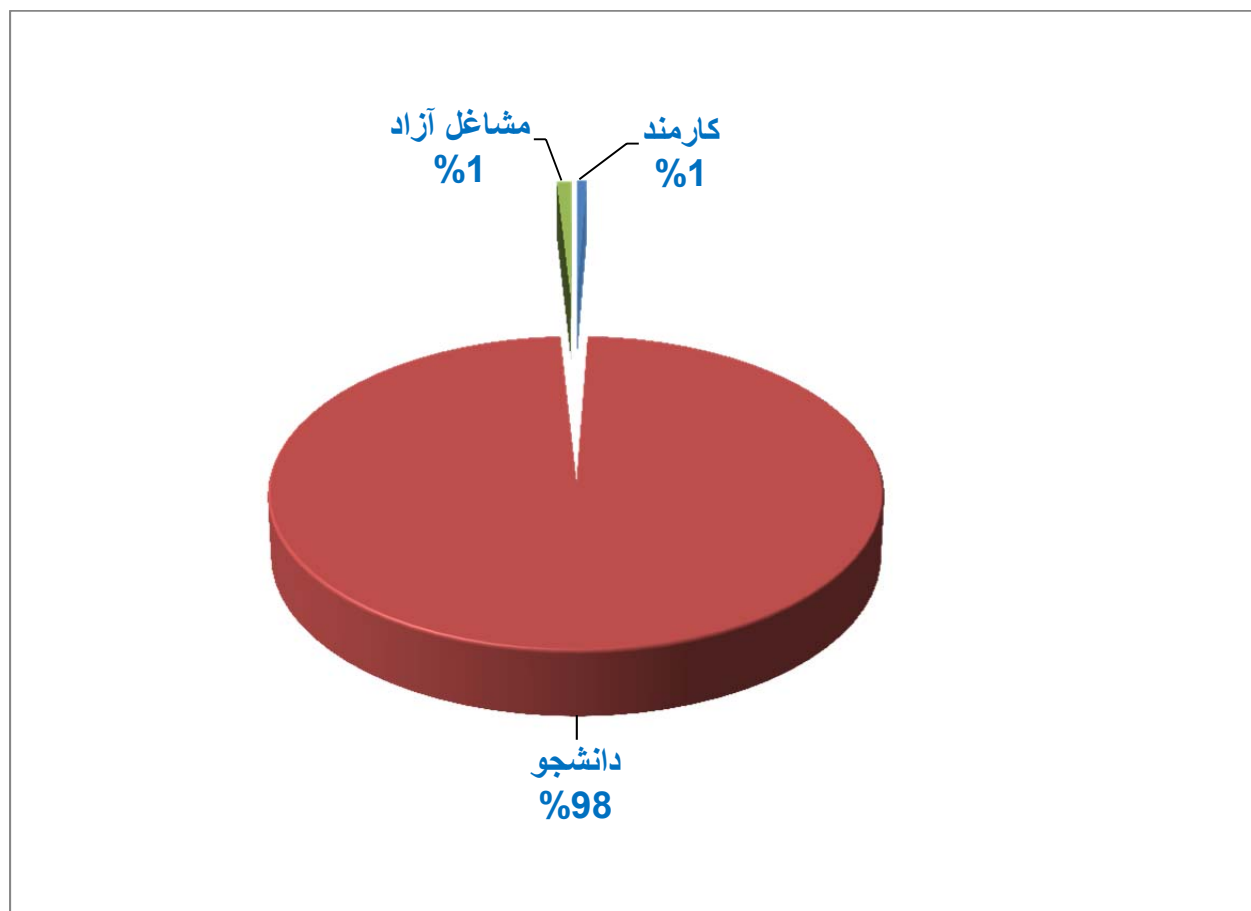

در نمودار شماره ۴ در کنار هم آمار ارائه مقالات فارسی و انگلیسی به کاربران آورده شده است. برتری دو ماه اردیبهشت و آذر ماه برای مقالات فارسی و اریبهشت و آبان برای مقالات انگلیسی دیده می شود.

۴- مشاغل کاربران

از آنجا که خدمات مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری هیچ محدودیتی ندارد و افراد جامعه از هر گروه و حرفه ای و با هر سطح تخصص و تحصیلات می توانند به راحتی از خدمات این مرکز استفاده نمایند؛ کاربران نیز می تواند دارای تنوع خاص خود هستند. گرچه عمده مراجعان افرادی هستند که به نوعی مشغول تحصیل، تدریس یا تحقیق هستند. البته ماهیت اطلاعات موجود نیز به گونه ای است که افرادی که تمایل به مطالعه آزاد دارند کمتر می توانند از مطالب موجود استفاده نمایند.

نمودار شماره ۵- مشاغل مربوط به کاربران حضوری مرکز منطقه ای در سال ۱۳۹۲

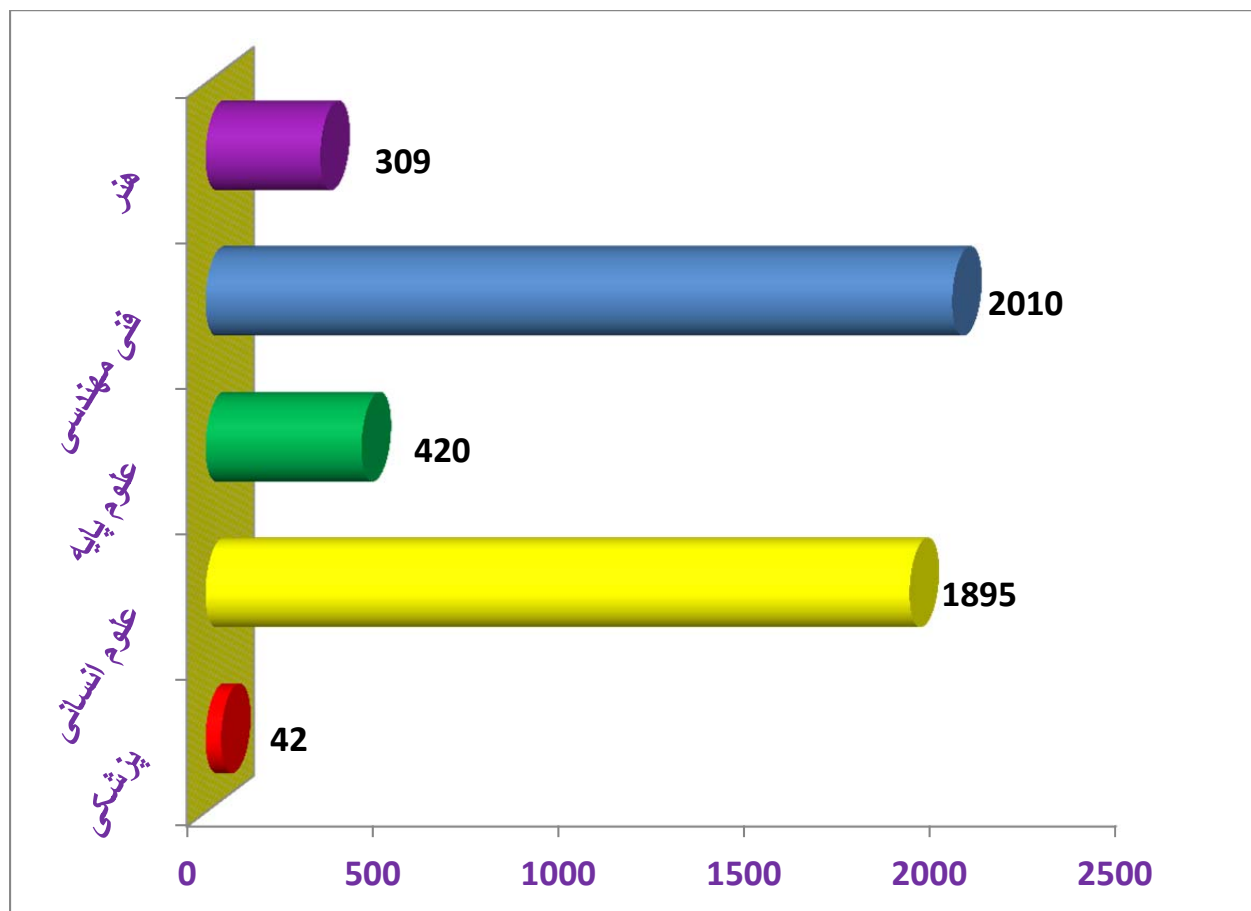

چنانکه در نمودار شماره ۵ دیده می شود عمده مراجعان حضوری اداره خدمات اطلاع رسانی در سال ۱۳۹۲ دانشجو بوده اند. از کل مراجعان حضوری اداره خدمات اطلاع رسانی حدود ۴۶۰۰ نفر دانشجو بوده اند.

۵- رشته های تحصیلی مراجعه کنندگان

مراجعه کنندگان مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری با توجه به موجودی پایگاه های اطلاعاتی در تمامی رشته های تحصیلی؛ از همه رشته های تحصیلی می باشند. چنانکه در نمودار دیده می شود رشته های فنی مهندسی با ۲۰۱۰ مراجعه کننده دارای بیشترین فراوانی هستند و حوزه پزشکی با ۴۲ نفر کمترین میزان مراجعه کننده به مرکز منطقه ای را داشته اند.

نمودار شماره ۶- رشته تحصیلی مراجعه کنندگان به مرکز در سال ۱۳۹۲

۶- مقاطع تحصیلی مراجعه کنندگان

با توجه به گردآوری منابع در قالب های مختلف و در سطوح مختلف توانایی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری در پاسخگویی به نیاز کاربران نیز از وسعت و تنوع خاصی برخوردار است. از پایین ترین سطوح تحصیلی دانش آموزی تا بالاترین سطح تخصص ها می توانند اطلاعات مورد نیاز خود در روند تحصیل و تحقیق را از مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری مطالبه نمایند. توان مرکز در تأمین نیازهای اطلاعاتی اقشار مختلف این مرکز را در سطح ملی شاخص نموده است. سطوح مختلف تحصیلی مراجعه کنندگان به مرکز در جدول زیر آورده شده است:

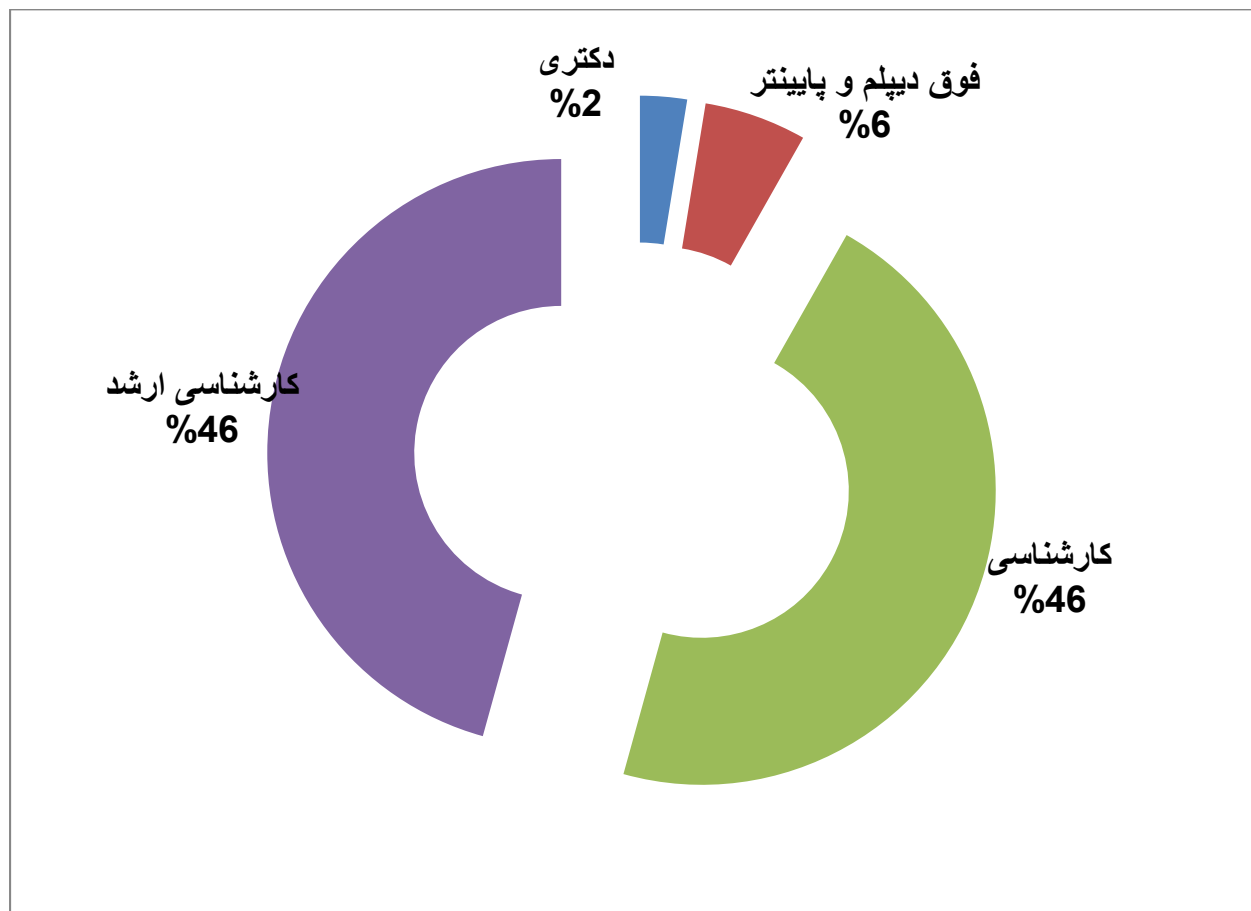
جدول شماره ۳- مقطع تحصیلی مراجعه کنندگان حضور مرکز منطقه ای در سال ۱۳۹۲

ردیف	مقطع تحصیلی مراجعان	تعداد	درصد
۱	فوق دکتری	۲	۱/۰۳٪
۲	دکتری	۱۵۹	۲/۵۳٪
۳	کارشناسی ارشد	۲۸۶۱	۴۵/۷٪
۴	کارشناسی	۲۸۸۶	۴۶/۱٪
۵	فوق دیپلم	۳۱۳	۰۵٪
۶	دیپلم	۱۴	۰۲۲٪
۷	زیر دیپلم	۲۵	۰۳۹٪
	جمع کل	۶۲۶۰	۱۰۰

در مورد مقاطع تحصیلی زیر دیپلم لازم است یادآوری گردد دانش آموزان بیشتر از طریق کد کاربری و به صورت غیر حضوری از خدمات مرکز استفاده می کنند. طرح مرکز در مدرسه زمینه های آشنایی دانش آموزان با پایگاه های اطلاعاتی مرکز را فراهم می آورد و دانش آموزان بیشتر ترجیح می دهند خودشان از طریق وب سایت مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری به جستجوی اطلاعات و دریافت مدارک بپردازند.

نمودار زیر به صورت نمایان تری جدول بالا را به نمایش می گذارد.

نمودار شماره ۷- سطوح مختلف تحصیلی کاربران حضوری مرکز منطقه ای در سال ۱۳۹۲

سطوح تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد با رقم های بسیار نزدیک به هم دارای بیشترین آمار در میان مراجعه کنندگان بوده اند و مقاطع تحصیلی دکتری و بالاتر دارای کمترین میزان مراجعه حضوری به مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری بوده اند.

۲- کاربران غیرحضورى مركز منطقه اى اطلاع رسانى علوم و فناورى

الف) تأمين مدارك

تأمين مدارك مورد نياز کاربران در كمترين زمان ممكن و پاسخگويى حداكثري از طريق كارگزاران بين المللى صورت مى گيرد. مدارك دريافت شده جهت کاربران غير حضورى مركز در سال ۱۳۹۲ طبق جدول زير بوده است:

جدول شماره ۴- آمار مدارك ارائه شده به کاربران غير حضورى سال ۱۳۹۲

رديف	نوع مدارك	تعداد
۱	مقاله الكترونيكى	۲,۲۱۹
۲	كتاب الكترونيكى	۱۳۹
۳	كتاب چاپى	۲
۴	پايان نامه و استاندارد	۶۰

ب) اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى

اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى براى کاربران شخصى (اشخاص حقيقي) و کاربران سازمانى (اشخاص حقوقى) امكان پذير مى باشد. کاربران با ثبت نام در وب سايت مركز منطقه اى اطلاع رسانى علوم و فناورى مى توانند كد كاربرى و رمز عبور مورد نياز جهت دسترسى به متن كامل مدارك را دريافت نمايند. کاربران سازمان نيز با عقد قرارداد اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى و پرداخت هزينه مى توانند به متن كامل مدارك دسترسى پيدا كنند. هر سال بر تعداد سازمان هاى اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى را دريافت مى كنند افزوده مى شود. در سال ۱۳۹۲ سازمان هاى اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى را در جدول زير آورده شده است جهت اشتراك پايگاه هاى اطلاعاتى قرارداد امضاء نموده اند:

ردیف	نام مؤسسه
۱	مؤسسه آموزش عالی کوشیار
۲	بازرسی ناجا
۳	دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند
۴	سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (آموزش و پرورش تهران)
۵	مؤسسه آموزش عالی سهروردی
۶	مؤسسه آموزش عالی خیام
۷	مؤسسه آموزش عالی پیشتازان
۸	دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد
۹	مؤسسه آموزشی اندیشه، دانش و هدف
۱۰	دانشکده علوم و فنون امام صادق (ع)
۱۱	دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

ج) شاخه های اطلاع رسانی

شاخه های اطلاع رسانی مرکز در دانشگاه هایی همچون دانشگاه تهران، دانشگاه زنجان، دانشگاه شهرکرد، دانشگاه هرمزگان، دانشگاه همدان و اطلاعات مورد نیاز کاربران در آن دانشگاه ها را تأمین می نمایند. این شاخه های اطلاع رسانی آنچه که در ساختمان مرکزی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری در شیراز به کاربران ارائه می گردد را به کاربران خود در دانشگاه مقصد ارائه می نمایند. پشتیبانی اطلاعاتی این شاخه ها توسط اداره خدمات اطلاع رسانی صورت می گیرد. در سالی که گذشت نیز همچون سال های گذشته ارتباط دائمی میان اداره خدمات اطلاع رسانی و شاخه های اطلاع رسانی مرکز برقرار بوده است.